Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 27.10.2026, klo 14:00 - 17:09

Paikka Hybridi: Poppeli-Lehmus -kokoustila, 1. krs. Tays H-talo / Teams

Käsitellyt asiat

§ 86 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 87 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 88 **Läsnäolo- ja puheoikeus**

§ 89 **Teematietoisku: Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjaus ja valvonta Pirkanmaan hyvinvointialueella**

§ 90 **Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029**

§ 91 **Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittisen ohjelman esittely vanhusneuvostolle**

§ 92 **Arjen haasteet -työryhmän perustaminen**

§ 93 **Vanhusneuvoston edustaja PALKO-hankkeen ohjausryhmään**

§ 94 **Webinaarin järjestäminen kuntien vanhusneuvostoille**

§ 95 **Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028**

§ 96 **Vanhusneuvoston talouden toteuma 1-9/2026**

§ 97 **Tiedoksi merkittävät asiat**

§ 98 **Muut asiat**

§ 99 **Kokouksen päättäminen**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Taina Törmä, puheenjohtaja
Maria Leppänen, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Anttila
Birgit Backlund-Palander
Pekka Gestrin
Inkeri Haarla-Kettunen
Heimo Hanhilahti
Mervi Hissa
Leena Hulkkonen
Maikki Hämäläinen-Ylikahri
Kari Itkonen
Leena Joensivu
Anneli Kangasvieri
Mirja Kannisto
Anne Karinen
Kalevi Kaukola
Tuija Kiiskinen
Irma Koskela
Erkki Koskinen
Rauno Lehtinen
Salme Lehtonen
Seppo Martikainen
Vesa Mellavuo
Kaarina Niemi
Leena Ojala
Lilja Pohja
Tarja Pukuri
Tuija Seppänen
Riitta Siikaniva
Saara Viitaharju
Anu Viitala
Arja Viitasaari, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Anna-Sofia Kujansuu, hallintoassistentti, sihteeri
Riikka Piironen, suunnittelija, asiantuntijasihteeri
Katja Uitus-Mäntylä, palvelupäällikkö, § 89
Marika Järvinen, asiakaskokemuspäällikkö, § 90
Milla Ilonen, vammaisneuvoston 1. varapuheenjohtaja, § 91
Sirpa Virtanen, vammaisneuvoston 2. varapuheenjohtaja, § 91

Poissa

Eija Anttila
Rainer Hirvonen
Toivo Lehtonen
Arja Niittymäki
Merja Päivärinta

Allekirjoitukset

Taina Törmä
Puheenjohtaja

Anna-Sofia Kujansuu
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

29.10.2026

29.10.2026

Lilja Pohja
pöytäkirjantarkastaja

Tarja Pukuri
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 30.10.2026

§ 86
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vanhusneuvoston kokoukseen 27.10.2026 on toimitettu sähköpostitse 22.10.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 22.10.2026.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00 ja totesi sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 87
Pöytäkirjan tarkastus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimielin ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan kaksi seuraavana vuorossa olevaa aakkosjärjestyksessä.

Ehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Lilja Pohja ja Tarja Pukuri. Varalle valitaan Merja Päivärinta ja Tuija Seppänen.

Päätös
Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Lilja Pohja ja Tarja Pukuri. Varalle valittiin Tuija Seppänen.

§ 88
Läsnäolo- ja puheoikeus

Ehdotus

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus

- palvelupäällikkö Katja Uitus-Mäntylälle §:n 89 ajaksi.
- asiakaskokemuspäällikkö Marika Järviselle §:n 90 ajaksi.
- vammaisneuvoston 1. varapuheenjohtaja Milla Iloselle §:n 91 ajaksi.
- vammaisneuvoston 2. varapuheenjohtaja Sirpa Virtaselle §:n 91 ajaksi.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 89

Teematietoisku: Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjaus ja valvonta Pirkanmaan hyvinvointialueella

26086/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Katja Uitus-Mäntylä, PALVELUPÄÄLLIKKÖ, katja.uitus-mantyla@pirha.fi

Vanhusneuvoston vuoden 2026 toimintasuunnitelmassa keskeiseksi oman toiminnan kehittämistarpeeksi on tunnistettu koulutuksen lisääminen vaikuttamistyön tueksi. Vanhusneuvosto antaa lausuntoja, ottaa kantaa ja tekee aloitteita hyvinvointialueen palveluihin liittyen, joten tehtävän hoitaminen edellyttää ajantasaista tietoa keskeisistä palveluista. Vuoden 2026 aikana osaamista vahvistetaan toteuttamalla palveluista teematietoiskuja vanhusneuvoston kokouksissa.

- 12.5. Lähitorit
- 9.6. Asiakasohjaus (kotihoito, asumispalvelut ja omaishoito)
- 25.8. Kotona asumista tukevat palvelut
- 22.9. Ikäihmisten asumisen palvelut
- 27.10. Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjaus ja valvonta Pirkanmaan hyvinvointialueella

Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjaus ja valvonta Pirkanmaan hyvinvointialueella
Hyvinvointialueiden järjestämisvastuusta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta säädetään useassa eri laissa; laki hyvinvointialueesta (611/2021), laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023).

Omavalvontavelvoite koskee Pirkanmaan hyvinvointialuetta (jäljempänä Pirha) sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäjänä sekä kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajia. Palveluntuottajan toteuttama omavalvonta on omavalvonnan ensisijainen muoto.

Hyvinvointialueen on kuitenkin palvelunjärjestäjänä varmistettava omien sekä hankkimiensa palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu eli

- varmistettava omavalvonnalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviensä lainmukainen hoitaminen,
- valvottava toimintaansa siten, että sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät,
- otettava toiminnassaan huomioon, että asiakkaiden ja potilaiden palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti,
- seurattava myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen henkilöstön riittävyyttä sekä tilojen ja laitteiden turvallisuutta ja soveltuvuutta palvelujen toteuttamisessa

Palvelunjärjestäjän omavalvontaan kuuluu valvoa oman palvelutuotannon lisäksi eri palveluntuottajien kanssa tekemiensä sopimusten noudattamista sekä ohjata ja

valvoa yksityisiä palveluntuottajia ja näiden alihankkijoita jatkuvasti palveluja tuotettaessa.

Pirhan omavalvontaa ohjaa käytännössä aluevaltuuston (27.4.2026, § 42) hyväksymä Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma 2026-2029. Omavalvontaohjelma on lakisääteinen strateginen asiakirja, jossa määritellään järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvät toimintatavat, joilla lainsäädännön noudattaminen ja puutteiden korjaaminen varmistetaan.

Pirhaan on vuosina 2025-2026 muodostettu omavalvontaa tukevia rakenteita. Omavalvonnan johtamisen ryhmän tehtävänä on laadun, vaikuttavuuden ja omavalvonnan strateginen johtaminen, kehittäminen ja seuranta. Omavalvonnan työryhmän tehtävänä on laadun, vaikuttavuuden ja omavalvonnan toiminnallinen kehittäminen, yhteistyö, koordinointi ja seuranta (johtamisen ryhmän valmisteleva työryhmä). Laadun, vaikuttavuuden ja omavalvonnan toimeenpanoryhmä (uusi 2026) tehtävänä on laatu- ja vaikuttavuustyön kehittäminen ja juurruttaminen, laadun, vaikuttavuuden ja omavalvonnan toteuttamisen yhdenmukaisuuden varmistaminen ja toiminnan Pirha- tasoinen koordinoiminen. Uudet rakenteet ovat selkiyttäneet omavalvonnan toteuttamista Pirhassa.

Omavalvonnan toteuttaminen edellyttää edelleen kehittämistä. Esimerkiksi laatua, vaikuttavuutta ja omavalvontaa tulee kehittää jatkossa kokonaisuutena. Lisäksi henkilöstön omavalvonnallista osaamista tulisi vahvistaa. Myös omavalvontaohjelman toteutumisen toimenpiteiden raportointia ja ohjelman seurantaa tulisi kehittää.

Pirhan järjestämisvastuuseen kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon ohjausta ja valvontaa toteutetaan käytännössä Valvonnan- ja asiavastaavatoiminnan vastuualueella toimivassa valvontayksikössä. Valvontayksikkö valvoo ensisijaisesti tuotettujen sote-palveluiden saatavuutta, jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua ja ohjaa palveluyksiköitä näissä asioissa. Ohjaus- ja valvonta kohdentuu kaikkien Pirhan palveluntuottajien toimintaa eli Pirhaan omaan toimintaan ja Pirhalle palveluita tuottaviin ostopalveluihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottajat, jotka eivät tuota palveluita Pirhalle, eivät ole järjestämisvastuun piirissä eikä Pirhan valvontavelvoite lähtökohtaisesti koske näitä toimijoita.

Palvelunjärjestäjän valvonta Pirhassa perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvontasuunnitelmaan. Suunnitelma vuosille 2026-2027 on hyväksytty aluehallituksessa 16.2.2026. Valvontasuunnitelmassa määritellään suunnitelmallisen valvonnan painopistealueet ja kohteet. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tehdyt riskiluokitukset määrittelevät tavoiteltavan valvontatiheyden. Riskiluokkia on kolme; matalan riskin, keskimääräisen riskin ja korkean riskin luokat. Valvontasuunnitelman mukaisia suunnitelmallisia ohjaus- ja valvontakäyntejä tehdään Pirhan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin eri sote-yksiköihin n. 500-550/vuosi.

Ohjaus- ja valvontakäynnin perusteella palveluyksikölle voi seurata erilaisia toimenpiteitä.

- Poikkeama, merkittävä: Annetaan tarkka aikaraja toimenpiteille. Jos kyseessä on asiakas-/potilasturvallisuutta vaarantava asia, tulee korjaustoimenpiteet tehdä välittömästi.

- Poikkeama, lievä: Aikaa toimenpiteille on yleensä 1-2 kk. Palveluntuottaja kirjaa Laatuporttiin näiden osalta suunnittelut toimenpiteet. Toimenpiteiden toteuttamisesta käytännössä vastaa palveluntuottaja ja niiden tila tarkastetaan seuraavalla käynnillä.
- Kehittämissuositus: Suositus, jolla ohjataan palvelutuottajaa esimerkiksi kehittämään omavalvontaansa.

Käynneillä kirjataan myös havaitut positiiviset huomiot.

Ohjaus- ja valvontatehtävän lisäksi valvontayksikkö käsittelee ostopalveluita koskevat:

- viranomaisen epäkohtailmoitukset sekä omavalvonnallisesti selvitettäväksi siirretyt asiat (pääasiassa Lupa- ja valvontavirasto)
- valvontalain 29 §:n mukaiset henkilökunnan ilmoitukset
- muut mahdolliset valvonnallista selvitystä edellyttävät palautteet

Valvontayksikön ja Pirhan palvelutuotannon työjaon mukaisesti Pirhan omaa toimintaa koskevat vastaavat ilmoitukset käsitellään ensi sijassa palvelutuotannossa. Valvontayksikkö arvioi kuitenkin riskiperusteisesti myös omaa tuotantoa koskevat ilmoitukset sekä tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä ja voi ottaa ilmoituksen käsittelyyn, mikäli asian luonne niin edellyttää (esimerkiksi useammat samaan toimintaan kohdistuvat ilmoitukset.

Aiemmin asiakkuus- ja laatujaosto on käsittely valvontayksikön valvontaraportit kvartaaleittain. Tähän on tullut uudessa hallintosäännössä muutos 1.10.2026 alkaen. Jatkossa raportit käsittelee omavalvonnan johtamisen ryhmä sekä vuosiraportin aluehallitus. Lisäksi valvontasuunnitelman toteutumisesta ja havainnoista raportoidaan lyhyesti osana omavalvontaohjelman raportointia.

Oheismateriaali: Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus ja valvonta Pirhassa

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esittelyn Omavalvonta ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjaus ja valvonta Pirkanmaan hyvinvointialueella -teematietoiskusta.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijana palvelupäällikkö Katja Uitus-Mäntylää.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 90
Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029

7947/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Marika Järvinen, ASIAKASKOKEMUSPÄÄLLIKKÖ, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

1 Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029
2 AO-ohjelma 2026-2029, esitysdiat vanhusneuvosto

Laki hyvinvointialueesta (29§) linjaa vahvasti osallistumista. Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia ohjaa asiakaslähtöiseen toimintaan ja osallistumiseen. Hallintosäännön 12 §:n mukaisesti Asiakkuus- ja laatujaosto on valmistellut osaltaan Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelmaa, joka on hyväksytty aluevaltuustossa 6 /2026. Ohjelman valmisteluun on otettu mukaan laajasti asukkaita, asiakkaita, henkilöstöä ja sidosryhmiä. Yhteiskehittämisellä on tunnistettu haasteita ja kehittämistarpeita, joihin ohjelman toimenpiteillä haetaan parannusta. Käytetyt selvitykset ja ohjelman sisältöön osallistuneet tahot ovat:

- Strategian pohjalle tehdyt asukas- ja henkilöstökyselyt 2025
- Asiakaspalautteet 2025
- Asiakaskokemuksen johtamiseen liittyvät haastattelut johdolle ja päättäjille 2024-2025
- Benchmarking -selvitys /muut hyvinvointialueet / kehittämistarpeet 9/2025
- Safe Space -nuorten tapahtuma 10/2025
- Vaikuttamistoimielimet (yhteinen työpaja) 11/2025
- Järjestöyhteistyöryhmä (työpaja) 11/2025
- Osallistumisen kysely asukkaille 12/2025
- Asiakaskokemuksen ja osallistumisen kehittämisryhmä (työpaja) 12/2025
- Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta (työpaja) 12/2025
- Lapset, nuoret, perheet ja työikäiset valiokunta (työpaja) 12/2025
- Tulevaisuus ja turvallisuusvaliokunta (työpaja) 1/2026
- Asiakkaat ja henkilöstö (Osallisuusviikko -tapahtuma) 2/2026
- Asiakaslähtöisyyden verkosto 2/2026
- Asiakkuus- ja laatujaosto 3/2026 ja 4/2026

Ohjelma luo osaltaan systemaattisuutta ja yhdenmukaisuutta strategian kärjen "Tärkeintä ihminen" toimeenpanoon. Ihmisläheisyys on ohjelman kulttuurinen arvo, joka ohjaa asiakaslähtöisyyden käytännön toteutumista. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman strategian tavoitteena on, että toimimme asiakaslähtöisesti ja arvostavasti. Tavoitteena on myös, että kehitämme palveluita yhdessä asukkaiden ja henkilöstön kanssa. Nämä kokonaisuudet sisältävät useita kehittämistoimia ja niihin liittyviä toimenpiteitä, jotka kuvataan ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on rakentaa yksittäisten asiakaskokemuksen ja osallistumisen toimenpiteistä kokonaisuutta, joiden osat tukevat toisiaan ja vahvistavat toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026–2029 sekä esitysdiat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esityksen Pirkanmaan hyvinvointialueen Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelmasta 2026–2029.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijana asiakaskokemuspäällikkö Marika Järvistä.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 91
Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittisen ohjelman esittely vanhusneuvostolle

23928/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi
Milla Ilonen, Pirhan vammaisneuvoston jäsen, milla.ilonen@pirha.fi

Liitteet

1 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma
2 Vampon ja vammaisjärjestöverkoston esittely vanhusneuvostolle 27.10.2026

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittista ohjelmaa ja sen toimeenpanosuunnitelmaa esittelevät Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston 1. varapuheenjohtaja Milla Ilonen sekä 2. varapuheenjohtaja Sirpa Virtanen.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma sekä esitysdiat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä esityksen vammaispoliittisen ohjelman toimeenpanosuunnitelmasta tiedoksi.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijoina vammaisneuvoston 1. varapuheenjohtaja Milla Ilosta ja vammaisneuvoston 2. varapuheenjohtaja Sirpa Virtasta.

Vanhusneuvostossa keskusteltiin mahdollisuudesta nimetä vanhusneuvoston edustaja mukaan toimeenpanoryhmään, ja että vanhusneuvosto huomioi jatkossa Vampon toimenpidesuositukset antaessaan kommentteja ja lausuntoja.

Vanhusneuvoston jäsen Vesa Mellavuo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 92
Arjen haasteet -työryhmän perustaminen

26086/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi
Taina Törmä, Valiokunnan varajäsen, taina.torma@pirha.fi

Arjen haasteet -työryhmän tehtävänä on seurata vanhusneuvoston kokouksissa tai muutoin esiin nousevia ikääntyneiden arjen haasteita. Neuvoston jäsenet voivat myös tuoda asioita työryhmän tietoon. Työryhmä nostaa esiin ja tekee neuvostolle ehdotuksia käsiteltäväksi otettaviin asioihin. Työryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa. Työryhmän kokoontumisista ei makseta kokouspalkkiota tai muita kulukorvauksia.

Työryhmän valinnassa huomioidaan alueellinen kattavuus.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää nimetä työryhmään 5 jäsentä.

Kokouskäsittely
Vanhusneuvosto nimesi edustajat henkilöistä, jotka ilmoittivat olevansa käytettävissä. Halukkuutensa ilmoitti kuusi henkilöä; Mervi Hissa, Saara Viitaharju, Kalevi Kaukola, Tuija Seppänen, Tiina Leppänen ja Taina Törmä. Kaikki halukkaat nimettiin yksimielisesti työryhmään.

Arjen haasteet -työryhmän ensimmäinen Teams-tapaaminen järjestetään tämän vuoden joulukuulla.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. perustaa Arjen haasteet -työryhmän, ja
2. nimetä työryhmään seuraavat kuusi henkilöä: Mervi Hissa, Saara Viitaharju, Kalevi Kaukola, Tuija Seppänen, Tiina Leppänen ja Taina Törmä.

§ 93
Vanhusneuvoston edustaja PALKO-hankkeen ohjausryhmään

26086/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

PALKO - Palliatiivisen hoidon kohtaamisosaamista hoivakoteihin on Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) hanke. Hanke on Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) rahoittama ja sen toteutusaika 1.10.2026–30.6.2029.

PALKO- hankkeen tavoitteena on lisätä hoivakotien ja ympärivuorokautisen hoivan henkilökunnan palliatiivisen hoidon kohtaamisosaamista. Tavoitteena on lisätä henkilökunnan valmiuksia toimia palliatiivisen hoidon kohtaamistilanteissa kokemuksellisia ja osallistavia menetelmiä hyödyntämällä. Menetelmien avulla mahdollistuu hoitotyön arkeen kytkeytyvä oppiminen, joka myös syventää hoitohenkilökunnan ymmärrystä kohtaamisen ja vuorovaikutuksen merkityksestä.

Hankkeen myötä hoivakotien henkilöstön osaaminen vaativissa kohtaamis- ja vuorovaikutustilanteissa vahvistuu. Henkilöstön osaamisen kehittyminen lisää palliatiivisen hoidon laatua, asiakas- ja omaistyytyväisyyttä sekä lisää hoivapalveluiden vastuullisuutta ja houkuttelevuutta työpaikkoina.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata hankesuunnitelman noudattamista ja toteuttamista, toteuttamisen etenemistä sekä hankkeen rahoituksen ja kustannusten toteutumista, sekä tuoda hankkeeseen työelämän näkökulmia. Ohjausryhmä kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa pääasiassa etäyhteydellä.

Vanhusneuvostoa on pyydetty nimeämään edustaja ohjausryhmään. Ohjausryhmän kokoontumisista ei makseta kokouspalkkiota tai muita kulukorvauksia.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää nimetä edustajansa PALKO-hankkeen ohjausryhmään.

Kokouskäsittely
Neuvoston jäsenistä Lilja Pohja ja Anne Karinen ilmoittivat halukkuutensa edustaa vanhusneuvostoa ohjausryhmässä. Puheenjohtaja ehdotti, että ohjausryhmään nimetään sekä varsinainen edustaja että varaedustaja. Esitystä kannatettiin. Karinen ilmaisi olevansa valmis antamaan varsinaisen edustajan paikan Pohjalle.

Varsinaiseksi edustajaksi valittiin yksimielisesti Lilja Pohja ja varaedustajaksi yksimielisesti Anne Karinen.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti nimetä PALKO-hankkeen ohjausryhmään varsinaiseksi edustajaksi Lilja Pohjan ja varaedustajaksi Anne Karisen.

§ 94
Webinaarin järjestäminen kuntien vanhusneuvostoille

26086/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Vanhusneuvosto järjestää työjärjestyksensä mukaisesti webinaarin kuntien vanhusneuvostoille kahdesti vuodessa. Webinaarien tavoitteena on edistää Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kuntien vanhusneuvostojen välistä vuoropuhelua ja vaikuttamista.

Webinaarin teemaksi esitetään Ikäihmisten ääni kuuluviin – asiakaskokemuksesta vaikuttamiseen. Webinaarin ajankohdaksi esitetään keskiviikkoa 9.12.2026 klo 10–12.

Oheismateriaalina ohjelmaluonnos.

Ohjelmassa on kaksi kommenttipuheenvuoroa vaikuttavuudesta. Ensimmäinen kunnan vanhusneuvoston näkökulmasta ja toinen Pirhan vanhusneuvoston näkökulmasta. Valitaan vanhusneuvostosta kommenttipuheenvuorojen pitäjät.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. järjestää webinaarin kuntien vanhusneuvostoille esitetyn mukaisesti.
2. valita kaksi kommenttipuheenvuoron pitäjää webinaariin.

Kokouskäsittely
Neuvoston jäsen Salme Lehtonen ja neuvoston varapuheenjohtaja Tiina Leppänen kertoivat olevansa käytettävissä kommenttipuheenvuorojen pitäjiksi webinaarissa. Neuvosto sopi, että Lehtonen pitää puheenvuoron kunnan vanhusneuvoston näkökulmasta ja Leppänen Pirhan vanhusneuvoston näkökulmasta.

Webinaarin kutsu ja ohjelma lähetetään neuvoston jäsenille sekä kuntiin mahdollisimman pian. Toiveena on, että myös neuvoston jäsenet infoavat omien kuntiensa neuvostoja asiasta, jotta osallistujia saataisiin kunnista mahdollisimman paljon.

Webinaarin teemasta keskustellessa nostettiin esiin huoli perusterveydenhuollon tilasta. Tämä huomioidaan ensi vuoden webinaarien suunnittelussa.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. järjestää webinaarin kuntien vanhusneuvostoille esitetyn mukaisesti.
2. valita kommenttipuheenvuoron pitäjiksi kunnan vanhusneuvoston näkökulmasta Salme Lehtosen ja Pirhan vanhusneuvoston näkökulmasta Tiina Leppäsen.

Vanhusneuvosto, § 81,22.09.2026
Vanhusneuvosto, § 95, 27.10.2026

§ 95
Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028

21777/2023

Vanhusneuvosto, 22.09.2026, § 81

Valmistelijat / lisätiedot:
Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi
Lumikukka Socada, YLILÄÄKÄRI, lumikukka.socada@pirha.fi

Liitteet

1 Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028, kuulemiskierros

Pirkanmaan hyvinvointialueella on toteutettu vuosina 2023–2025 psykiatrian ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma. Kehittämissuunnitelma 2026-2028 on jatkoa tälle ohjelmalle. Suunnitelman avulla parannetaan psykiatrisen hoidon saavutettavuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta. Nykyisin psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidon palveluiden sisältö, henkilöstöresurssit ja hoitoon pääsy vaihtelevat merkittävästi alueittain. Suunnitelman tavoitteena on, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaista ja laadukasta psykiatrista hoitoa asuinpaikastaan riippumatta.

Psykiatrian avohoidon palvelut keskitetään Tampereen erikoistuneisiin poliklinikoihin siten, että kaikkien pirkanmaalaisten käytössä ovat samat tutkimus-, hoito- ja terapiapalvelut. Sastamalan ja Valkeakosken psykiatrian poliklinikoiden henkilöstö (41 työntekijää, joista 29 hoitotyön ammattilaista) siirtyy nykyisinä työntekijöinä Tampereen erikoispoliklinikoille, suurin osa mielialahäiriö- ja psykoosipoliklinikoille. Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ei edellytä lisäresursseja.

Palvelujen saavutettavuutta parannetaan myös liikkuvan tiimin avulla, jotta apua voidaan tarjota niille, jotka eivät voi asioida vastaanotolla tai käyttää etäpalveluja. Lisäksi psykiatrian etäyhteydellä toimivia palveluja kehitetään osaksi vastaanotto- ja terapiapalveluja, mikä lisää hoidon joustavuutta ja saatavuutta. Tiivis yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa mahdollistaa sujuvat hoitopolut. Psykiatrisia palveluja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Suunnitelma vahvistaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaa.

Hoidon sisältö määräytyy jatkossa potilaan tarpeen eikä kotikunnan perusteella. Erikoistuneiden poliklinikoiden palvelut tulevat kaikkien pirkanmaalaisten käyttöön. Monista kunnista matka-aika Tampereelle on nykyistä lyhyempi. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö psykiatrian kanssa vahvistuu ja omalääkäreiden tuki paranee.

Kehittämissuunnitelma yhtenäistää psykiatrian palvelut Pirkanmaalla, parantaa hoidon saavutettavuutta ja vahvistaa henkilöstön saatavuutta ilman lisäresurssien tarvetta. Tavoitteena on, että maaliskuusta 2027 lähtien kaikkien pirkanmaalaisten psykiatrinen erikoissairaanhoito toteutuu yhdenvertaisesti.

Kehittämissuunnitelma sisältää henkilöstövaikutuksia, jotka edellyttävät yhteistoimintaneuvottelujen käymistä ennen niiden toteuttamispäätöstä. Yt-neuvotteluiden käynnistämisestä päätetään erikseen syksyn aikana.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (AV 27.4.2026 § 47) § 10a kohdan 1a mukaan aluehallitus päättää palvelukohtaisista palveluverkkosuunnitelmista aluevaltuuston käymän lähetekeskustelun pohjalta ja kuultuaan asianmukaisia jaostoja, valiokuntia ja vaikuttamistoimielimiä aiheesta. Aluehallitus päätti kokouksessaan 24.8.2026 (AH § 228/2026) merkitä tiedoksi liitteenä olevan Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2026 ja lähettää sen kuulemiskierrokselle toimielimiin.

Liittenä Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

1. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028 ja
2. antaa asiasta mahdollisen lausunnon.

Kokouskäsittely
Kuultiin asiantuntijana ylilääkäri Lumikukka Socadaa.

Vanhusneuvoston jäsenillä on mahdollisuus antaa sähköpostiin lähetettävän Forms-lomakkeen kautta kommentteja lausunnon pohjaksi. Lausuntoluonnos tuodaan hyväksyttäväksi neuvoston seuraavaan kokoukseen.

Päätös
Vanhusneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028,
2. pyytää neuvoston jäseniltä kommentteja lausunnon pohjaksi ja
3. antaa asiasta lausunnon seuraavassa kokouksessaan.

Vanhusneuvosto, 27.10.2026, § 95

Valmistelijat / lisätiedot:
Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi
Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Liitteet

1 Vanhusneuvoston lausunto mielenterveyspalvelujen kehittämissuunnitelmaan 2026-2028

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 22.9.2026 § 81 antaa lausuntonsa Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelmaan 2026–2028 seuraavassa kokouksessaan. Valmistelun aikataulumuutosten vuoksi vanhusneuvoston valmistelutyöryhmä valmisteli ja hyväksyi vanhusneuvoston lausunnon Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelmaan 2026-2028 kokouksessa käydyn keskustelun sekä jäseniltä saatujen kommenttien pohjalta. Lausunto toimitettiin eteenpäin valmistelijoille uuden aikataulun mukaisesti 8.10.2026.

Liitteenä vanhusneuvoston lausunto Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelmaan 2026–2028.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi vanhusneuvoston lausunnon Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelmaan 2026–2028.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 96
Vanhusneuvoston talouden toteuma 1-9/2026

2262/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi
Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Liitteet

1 Vanhusneuvosto, talouden toteuma 1-9 2026

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 8.12.2025 § 117 hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion sekä taloussuunnitelman vuosille 2026-2028. Demokratiakustannukset sisältyvät vuoden 2026 talousarviossa strategisen ohjauksen ja järjestämisen tehtäväalueen talousarvioon. Tehtäväalueella kustannukset on kohdennettu yleishallinnon ja omistajaohjauksen vastuualueelle. Toimielinten vuoden 2026 talousarvion valmistelun lähtökohtana on ollut arvio toimielinten vuoden 2025 toteutuneista kustannuksista sekä vuodelle 2026 talousarvion laadinnan aikaan tiedossa olleet muutokset.

Kunkin toimielimen talouden toteumasta raportoidaan ao. toimielimelle neljä kertaa vuoden 2026 aikana osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Raportointiaikataulussa on huomioitu kokouspalkkioiden, ansionmenetyskorvausten, matkakulujen ja muiden kulujen maksatusaikataulut sekä kirjanpitokausien valmistuminen.

Raportointikaudella toteutuneet kustannukset ovat yhteensä 29 584 €, mikä on 79,5 % talousarviosta. Kustannukset jakautuvat henkilöstökustannuksiin (kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset sivukuluineen), palvelujen ostoihin (kokoustarjoilut, matkakulut, ICT-kulut, koulutuskulut sekä mahdolliset asiantuntijapalvelut) sekä muihin toimintakuluihin (tilavuokrat). Raportointikauden kustannuksiin sisältyvät kokouspalkkiot, ansionmenetyskorvaukset sekä matkakustannukset kaudelta 1.1. -30.9.2026. Talousarvion toteuma poikkeaa alkuvuonna talousarviosta. Tämänhetkisen arvion perusteella talousarvio saattaa olla toimielimen toimintaan ja kustannuksiin nähden alimitoitettu, minkä vuoksi sen riittävyyteen liittyy epävarmuutta loppuvuoden osalta.

Liitteenä vanhusneuvoston talouden toteumaraportti ajalta 1.1.-30.9.2026.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi vanhusneuvoston talouden toteuman ajalta 1-9/2026.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 97
Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Kihniön kannanotto Pirhan vanhus- ja vammaispalveluiden toteutumisesta
2 Vanhusneuvoston selvityspyyntö 27.10.2026

- Kihniön kunnan kannanotto Pirhan vanhus- ja vammaispalveluiden toteutumisesta, liite
- Koontia kuntien Iki-Hyte -tilanteesta, oheismateriaali
- Terveiset aluevaltuustosta, valiokunnista, YTA-tapaamisesta ja Olka-pisteeltä
- Seuraava vanhusneuvoston kokous 17.11.2026 klo 14 pidetään **etäkokouksena** Teamsilla. Alustavasti asialistalla: Kulttuurihyvinvointisuunnitelman päivitys, Pohjois-Pirkanmaan ikääntyneiden palvelut, Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteet ja Sosiaalihuoltolain liikkumisen tuen myöntämisperusteet.

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulevat asiat.

Kokouskäsittely
Puheenjohtaja Taina Törmä toi terveiset aluevaltuuston talousseminaarista, Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnasta, Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnasta sekä vaikuttamistoimielinten YTA-tapaamisesta. Neuvoston jäsen Leena Hulkkonen, puheenjohtaja Taina Törmä ja asiantuntijasihteeri Riikka Piironen toivat terveiset OLKA- pisteeltä.

Vanhustenviikolla OLKA-pisteellä edustamisen yhteydessä nousi asiakaspalautteen myötä esiin selvityspyyntö aiheena *sairaalasta ympärivuorokautiseen asumispalveluun siirtyminen*. Selvityspyyntö lisätään pöytäkirjan liitteeksi ja se sovittiin jätettäväksi Ikäihmisten palvelulinjalle vastattavaksi.

Salme Lehtonen ja Irma Koskela poistuvat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 98
Muut asiat

Muut esille tulevat asiat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulevat muut asiat.

Kokouskäsittely
Riikka Piironen kertoi jo alustavasti tiedoksi, että marraskuulla on tulossa koko Pirkanmaata koskeva päihdekysely. Lisätietoa ja linkki kyselyyn toimitetaan jäsenille sähköpostitse.

Neuvoston jäsen Pekka Gestrin kertoi juuri valmistuneesta *Pirkanmaa 70 vuotta* juhlalehdestä. Linkki sähköisesti luettavaan lehteen toimitetaan jäsenille sähköpostitse.

Päätös
Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi kokouksessa esiin tulleet muut asiat.

§ 99
Kokouksen päättäminen

Ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.09.

Muutoksenhakukielto

§86, §87, §88, §89, §90, §91, §92, §93, §94, §95, §96, §97, §98, §99

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).